

Geriausias darbo žmonių laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du syklius savaitę: Uteninė ir Pėtinė
Lektis "LAISVĖS" BENDROVĖ
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje..... \$2.00
Kanadoje ir užrubežiuose..... 3.00
PUSĖ METŲ:
Amerikoje..... \$1.00
Kanadoje ir užrubežiuose..... 1.50
Apgeriminių kainos ant užklauso.
"LAISVĖ"
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
"LAISVĖ"
Published by
"LAISVĖ" PUBLISHING CO.
Every Tuesday and Friday at Brooklyn, N. Y.
YEARLY SUBSCRIPTION RATE:
In the United States..... \$2.00
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

No. 16.

BROOKLYN, N. Y., 6 Kovo (March), 1914 m.

"Entered as second class matter November 13, 1911, at post office at the Boston, Massachusetts under the Act of March 3, 1879."

IV Metas

LIETUVIAI VAKARINIŲ VALSTIJŲ, ORGANIZUOKITES!

"Laisvės" redakcija išsuntinėjo laisvų paraginimus daugeliui žymesnių veikėjų Vakariniuose Valstijose, kaip tai į Los Angeles, San Francisco, Denver, Portland ir tt.

Vakaruose yra jau labai daug miestų, kur gyvena po kelis šimtus lietuvių, kurie neturi tvirtų organizacijų. Pirmas žingsnis prie sudarinimo darbininkiškos sąmonės yra įkurimas Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopų ir laisvų pašelpinių draugijų.

Didžiausia darbininkų kooperacija. Pirmutinė tos rūšies Amerikoje.

Indianapolis, Ind. Čia įkurta didžiausia kooperatyvūska sandėlis, kuris yra nuosavybė 20,000 unijinių darbininkų.

Minėtas sandėlis jau atvertas. Tokios didelės kooperacijos ligišiol Šv. Valstijose dar nebuvo. Visus kooperacijos reikalus ves patys vieni darbininkai.

Taigi, kooperatyvūska judėjimas jau pradeda prigyti šioj šaly.

Farmos, kurios priderės valstijai.

Californijos valstija nutarė įgyti savo nuosavybėn 9,000 akrų žemės, kur bus užvestos farmos. Tėnais bus gaminama produktai, reikalingi ligonbučiams ir kalėjimams.

Tabako augintojai.

Lancaster, Pa. — Vietiniai fermeriai, tabako augintojai, sutvėrė savo organizaciją, kurios tikslas yra kovoti su abako trustu. Taisi trastas faktiškai yra vienavaldis viešpatis ant rinkos ir nustato kainas, kaip norėdamas.

Visos piktosios spēkos susivienijimo prieš moteris.

Dabar, kada senate svarstomas klausimas apie suteikimą moterims balsavimo teisių, kaip išsireiškė vienas senatorius, visos piktosios spēkos susivienijimo prieš moteris.

Čia ir pakampinių politikieriai, ir saliuininkai ir paleistuvystės agentai ir daugelis reakcioniškos kunigijos. Pažiūrėsim, ar moteris laimės.

Prieš gorsetus.

Ir prieš ką šioj gadynėj nekovoja?

Daktaras Maude, iš Bostono, laike atvėrimo higienos instituto išreiškė nuomonę, kad 50% persiskyrimų įvyksta iš priežasties ankštų gorsetų. Gorsetas, suverždamas moters pilvą, padidina maisto gromuliamą galvos sėpėjimą, širdies ligą, susinervavimą ir tt. Tuomet moteris tampa tikru ligų maišu.

Anot daktaro, tuomet randasi geriausia dirva persiskyrimams.

J. Londonas kandidatas į prezidentus.

Blaivininkų partija skiria garsų rašytoją J. Londoną kandidatą į prezidentus. Jisai prisima kandidatūrą.

Areštuotas policijos viršininkas.

Mieste Santone (Illinoise) areštuotas policijos viršininkas, nes grąsino mirtimi redaktoriui vietinio socialistų laikraščio.

Matomai, ponai policijantai negali priprasti prie žmoniškesnės tvarkos.

Prieš raudoną vėliavą.

New Yorko legislaturon jau įneštas sumanymas išleisti naują įstatymą, kuriuo būtų ginama vartoti raudoną vėliavą gatvių parodose.

Tai yra aiškus pasikėsinimas prieš liuosybę susirinkimų.

Panašus įstatymas jau priimtas Pennsylvanijoje ir Massachusetts.

Prieš naujus šokus.

Boston 3 d. kovo. — Legislaturon įneštas billius, kuriuo norima uždrausti šokti daugelį naujausios mados šokių. Komisijon, svarstanti šio įnešimą, atėjo moterų delegatės iš prašė uždrausti naujos mados šokus.

Pamėgo pietų Ameriką.

Rooseveltas dar nesugrįžo iš pietų Amerikos, o jau ten pasirengę vykti Bryanas. Rugsėjo mėn. Bryanas išvažiavo į Chile.

Veikiausiai, geriau pauzdarbiaus su "spėjais", negu Bostono kalbėtojai.

Už bučkį 30 metų kalėjimo.

Los Angeles, Cal. Tarpe vietinių negrų kilo didelių protestų. Tūlas negras Ch. Guyton pabučiaavo baltą merginą ir teisėjas Willis nuteisė jį net ant 30 metų kalėjimui.

Ta nepaprasta bausmė suduodino visus negrus.

Ant bedarbių procesijos užpuolė policija.

Iš visų Amerikos miestų ateina žinių apie bedarbius ir jų pasistengimą gauti kokio nors būdo darbą.

Štai, keli tūkstanciai bedarbių maršuoja iš San Francisco į valstijos vyriausią miestą, Sacramento. Netoli Oaklando ant bedarbių užpuolė policija ir daugelį smarkiai sumušė.

Kožna dešimta moteris prostitutė.

Taip nusprendė teisėjas Lindsey iš Denvero, Colo.

Išmušė langą, kad pakliūt kalėjimui.

Arthur Beilly iš New Yorko, bedarbis, išmušė langą tuloj krautuvėj, kad jį suareštuotų.

Jisai neturėjo ką valgyt. Dabar bent, pakliuvus kalėjimui, bus laimingesnis.

Antras italų Rymas.

Antruojų italų Rymu yra New Yorkas. Čia gyvena 549,444 ypatos, vadinančios save italais.

Kalinių išdirbiniai.

Atstovų namas priėmė bilį, kad kalinių išdarbiai galima pardavinėti tik tose valstijose, kur tatai nedraudžiama įstatymais.

Macochijos pabaiga.

Kaip Macochui, Olesinskiui ir Starčevskui nuvilko paulinų rūbus?

Petrakovo kalėjimo koplyčioj atsibuvo nepaprasta ceremonija išvilkimo Macocho, Starčevskio ir Olesinskio iš paulinų zokono rūbų. Uždegta dvi juodos žvakės; susirinko valdžios atstovai ir dvasiška. Tuomet atvesta trys nusidėjėliai, aprenkti paulinų rūbais. Macochas ir Olesinskis laikė rankose maldų knygas ir meldėsi. Starčevskis buvo ramus. Vyskupo delegatai perskaitė dekretą ir paliepimą vyskupo Ždotovieckio. Kada Macochui vilko rūbus — jisai alpo iš verkimo. Kunigai perskaitė tam tikras maldas, kurias nuteistieji žodis žodiu atkartoję. Starčevskis ir Olesinskis prašė lenkų tautos, idant ši jiems atleistų.

Visus tris tuoj aprenkę kalėjimo rūbais. Macochą ir Starčevskį išgabeno į Rusijos katorgą.

Tragiška istorija pasibaigė.

Grazumu prašo.

Anglijos sufragistės, kartais, per daug smarkiauja, kartais, per daug nuolankiauja. Pankhurstienė prašė laisvą karaliui Jurgiui, idant šis teiktųsi priimti moterų deputaciją ir išklaustų jų maldavimų.

Nuteisė 32 rusinus.

Budapest (Vengrija.) Jau pasibaigė garsus teismas Marmeros Szigete, kur buvo teisiamas daug rusinų ūkininkų ir pravoslavų dvasiškių. Juos kaltino konspiratyvūska veikime su tikslu atsimesti nuo Vengrijos ir prisidėti prie Rusijos. Agitacija buvo varyta po priedanga platinimo pravoslavų šokos tikybos. Joje dalyvavo ir rusų caro emisariai. Svarbiausiu agitatorium buvo minykas Alekšis, kurį nuteisė ant 4 metų. Iš kitų kaltinamųjų nuteista dar 31 ypata ant termino 2 iki 6 mėnesių kalėjimo.

Tuščios bažnyčios.

Berlynas 4 d. kovo. — Čia apskelbta statistiškos žinios, parodančios, kaip mažta bažnyčių lankytojų skaičius.

Iš 2,060,000 Berlyno gyventojų bažnyčiose lankosi tik 35,240.

Sakoma, jog tai pasekmė socialistų agitacijos prieš protestonų bažnyčią.

Garlaivių kompanijos susitaikė.

Iš Berlyno praneša, kad jau pasibaigusi taip ilgai duravusi konkurencija tarpe įvairių garlaivinių linijų.

Well... iš to nebus naudos žmonėms.

Siamo dyvynukai atskirti.

Paryžių padaryta nepaprasta operacija atskirimo Siamo dyvynukų. Juodu likosi gyvu.

Revoliucija Brazilijoje.

Per Boenos Aires (Argentina) praneša, kad Brazilijoje, didžiausioj pietų Amerikos respublikoj, kilo revolucija. Tikresnių žinių ligišiol dar nėra.

Revoliucijinis judėjimas apėmė Ceara, Para ir Parambuko provincijas.

Donosas katalikiško redaktoriaus.

J. Bajoras "subytino" Kūtrą.

Neperseniai klerikališko laikraščio "Rygos Garso" redaktorių p. J. Bajoras plačiai pagarsėjo savo skundu caro valdžiai "Rygos Naujienų" leidėjo p. L. Jakavičiaus. Žemiau talpiname tą donosą ištiesai. Skaitytojai patis trespredžia, ligi kokio chamiškumo ir dorisko supuvimo gali daėti čebatlaiziai.

Prieš tokį Bajorą — visokie Kūtros tai tikri nykštukai. Ve tasai donosas. (Imam iš "Ryg. Naujienų.")

[*]... Valdybą.

Iš siunčiamojo čion lietuviško kalendoriaus (Juokų kalendoriaus) 1911 m. aiškiai matyti išniekinimas ir pasityčiojimas iš krikščionių tikybos (religijos) ir jos apeigų (žiūrėk pusl. 2, 8, 10, 11, 14, 17), o ant pusl. 18 tikras pasityčiojimas iš Jo Didenybės Viešpaties imperatoriaus Ypatos, nuomėiausiai prašom Viršiausis Valdybos patraukti šio kalendoriaus leidėją L. Jakavičių teisiskon kriminaliskon atsakomybėn pagal 181 bausmių str. ir už Jo Didenybės Ypatos įžeidimą ir konfiskuoti viršų paminėtą kalendorių.

Liudvikas Jakavičius vietinėje lietuvių draugijoje žinomas kaip prieštikybėn ir be doros žmogus, aplinkui kurį laikosi ir vietinė lietuvių socialdemokratija. Jakavičius moka gudriai tą viską užslėpti po priedanga knygų pardavėjo, prekiaudamas ir tikybos žmonių knygomis.

Kad vietinis užsienių Cenzūros komitetas šį kalendorių praleido, visai nesebėtinai, jeigu žinoti, kad Jakavičius gudriai sugebėjo užvesti pažintį ir draugystę su vietiniu lietuvių cenzoriu Laivingu (gubrn. val. valdininku). P. Laivings, kaip nuo arti jį žinančių girdėti, tai toks žmogus, kad už pusbutelį konjako eity ant didelį kompromisų (sanlygų).

Bijodamas, už šio dalyko atidengimą socialdemokratų keršto, randu atvirai išstoti pavojingui, bet jeigu tai būtų būtina reikalinga, už teisybę bučiau ir ant to pasirengęs.

Ryga, Gruodžio 20 d. 1910 m.

Jakavičius turi Rygoje ant Katalikų gatvės mažutę prekystę ir spaustuvę ir leidžia kas savaitę lietuvių kalba laikraštį "Rygos Naujienas" socialdemokratiškos ir prieštikybėn pakraipos. Kaip girdžiama — Jakavičius gauna pašalpą ir nuo žydų socialdemokratų komiteto "Bundo".

Potviniai Lietuvoje.

Apie pavasario potvinius praneša iš visų Lietuvos kampų.

Kaune potvynys padaręs nepaprastai daug nuostolių. Nemunas plačiai išsiliejęs Prūsų Lietuvoje. Panemunės gyventojams Prūsiose jau pradėta rinkti aukos.

Plačiai išsiliejęsi Šešupės šale Naumiesčio, S. gub., pridarė daug nuostolių. Nevėžio upė (Kauno g.) irgi patvino, užliedama Smėlių kairiąją pusę. Vanduo buvo pradėjęs kelti.

veržties pro langus ir duris. Gyventojai gelbisi, kaip kas galėdamas.

Daugeliu namų Pumpėnų miestelio (Panev. pav.) apėmė Ystras. Daugelis grintelių visiškai apsemta.

Tarp Užvenčių, Luknikų ir Beržonių (Šiaulių pav.) iš priežasties potvinių negali vežioti pačta.

Kunigas Pranaitis ministerių priemeniose.

Katalikų arcivyskupas išvijo kun. Pranaitį į Turketaną. Nabagai neklivuo Žemaičių vyskupystė.

"Vilties" korespondentui Pranaitis pasakė, jog Lietuvos gyvenime įvyksiančios stambios politiškos permānos. Taip, esą, jisai sužinojo Peterburge.

Matomai, Pranaitis bus k nors iškaulyjęs lietuvių klerikalų partijai.

Dievobaimingas kienų tuštėjimas.

Šiaulių bažnyčioje vas. 10 d. sugavo vieną vaikina bevaigant pinigų iš aukų dėžutės, prirakintos prie sienos. Tasai vaikinas dažnai lankydavosi ir bažnyčia ir nuduodavo esąs labai dievobaimingas. Jisai jau keli metai kaip gyvena Šiauliuose, vaikščioja po atlauidus ir ligišiol niekas nežino jo pavardės, o vadina vardu Leonas. Jį sugavus pasirodė, kad apačios dėžutėj buvusi jau išgręžta gana gera skyelė.

"Šventoji" gaus pinigų.

Pagyviškį (Marijampolės pav.) mirė laisvų pažiūrų žmogus Bartuška, palikęs 2,500 rublių. Tie pinigai klius jo seserei, kuri visuomet keikdavo savo brolių. Sėsu Agnėška buvo pirmutinė, kuri matė Sasnavoj Panele švenčiausią.

Dabar ir šventajai bus geri bedievio pinigai.

Jau arti išejo.

10 d. vasario Strunaičių sodžiaus (Vilniaus pav.) ūkininkai išėjo arti. Seniausi žmonės neatsimena, kad kuomet nors taip anksti būtų pradėję arti.

J. Basanavičius jau visiškai pasveiko.

Kaip rašo "Viltis", d-ras J. Basanavičius jau visiškai pasveiko. Jisai ketina išvažiuoti užsienin atsigauti koštis nors sanatorijon.

Juodašimtis Vilniaus gubernatorium?

Vienas laikraštis girdėjęs, jog Vilniaus gubernatorium skiriama žinomas Golobovas, kuris, būdamas dūmos atstovu, buvo vienu iš uoliausių juodašimčių.

Medžioklė su žmonėmis.

Ylakiuose, sausio 3 dieną barono Korfo miške buvo medžioklė. Medžiojo ne su šunimis, bet su "varikais", vietos kaimų vaikinais. Medžioklėje liko persautas varikas, 20 metų vaikas, Skališius. Mat, baronas, pamatęs tankumne pilksermėgi, pamanė, tai esąs briedis ar stirna ir, tik išgirdęs skausmą riksmą, suprato, į ką šovė, ir susilaikė nuo antrojo šūvio.

Vaikinas liko nugabentas į miškus.

BAŽNYČIOS—BEDARBIŲ NAKVYNES VIETA.

500 bedarbių nakvojo šv. Povylo bažnyčioje.

New Yorke ne juokais prasidėjo judėjimas tarpe bedarbių, jog bažnyčios yra ta vieta, kur bedarbiai turi gauti pavalgyt ir permakvot. Tame judėjime vadovauja tūli IWW. agitatoriai. New Yorke jau pagarsėjo jaunas vaikas Tannenbaum, kuris turi tik 21 metą.

3 d. kovo vakare keli šimtai bedarbių įtaisė parodą Dawntowno gatvėmis. Jau nasis Tannenbaum pasakė karštą prakalbą. Minia nutarė eiti į šv. Povylo bažnyčią, kur kunigas maloniai ją priėmė, duodamas pavalgyt ir priglausdamas bedarbius.

Masinis areštavimas bedarbių šv. Alfonso bažnyčioje.

Kitą vakarą minia bedarbių nutarė eiti į katalikišką šv. Alfonso bažnyčią prie gaudos įieškotų. Minėta bažnyčia randasi ant W. Broadway. Bet katalikiškas bažnyčios kunigas parodė bedarbiams kietą, kaip ledas, širdį.

Tarpe kunigo Snyder ir vaiko Tannenbaum buvo toks pasiņnekėjimas

— Mūsų yra čia 200 žmonių, benamių ir alkanių. Mēs norim pastogės ir maisto. Tie žmonės neturi kur prisiglausti.

— Čia ne vieta bedarbiams.

— Bet čia bažnyčia! — atkirtu jaunuolis. — Argi jūs manote, kad bažnyčiai nereikia šelpų vargšų.

— Ne tame dalykas atsakė kunigas.

Tuomi pasibaigė jų pasinėkėjimas. Greitai buvo pašaukta policija. Vadovas ir dar 190 žmonių tuoj tapo suareštuota. Tannenbaumą kitaip nepaleidžia, kaip tik už \$5,000 kaucijos, nors, rodosi, nieko taip jau priešistatymiško jisai nepadare.

Darbininkų apgynimo draugija.

New Yorke jau susitvėrė darbininkų apgynimo internacionalė draugija. Kuomet kas nors bus areštuojamas ir teisiamas už dalyvavimą darbininkų judėjime, tuomet minėta draugija suteiks teismiską pagalbą, pristatydama advokatus.

Bedarbiams, areštuotiems švento Alfonso bažnyčioje, jau pasiųsta advokatas.

Kadangi Šv. Valstijose, Rusijoje, Japonijoje, Vokietijoje ir kitur daugybė žmonių sėdi kalėjimuose už darbininkišką reikalą — tat minėta draugija susinė su panašiomis jai draugijomis Europoje ir veiks išvien. Greitu laiku bus surengtas mass mitingas. Bus atsiųsti delegatai nuo Amerikos Darbo Federacijos, IWW. Socialistų partijos ir tt.

Trečdalis darbininkų familijų neišbrendamam varge.

Sekretorius Brooklyno labdarybės biuro S. Eldridge savo prakalboje su skaitlinėmis rankose priparodė, jog mūsų mieste trečdalis darbininkiškų familijų neturi užtenkamai pinigų, kad atsakančiai pavalgyt ir apsirėdyt.

Sena istorija, kuri pasibaigs tik su mirčia šio surėdymo.

PASKIAUSIOS NAUJIENOS.

Sumišimai Seinų dvasiško seminarijoje.

Paskutinė pačta iš Vilniaus praneša, jog Seinų dvasiško seminarijoje kilo sumišimas. Seminarijos vyriausybė, su pralotų Antanavičium priešaky, darė tyrinėjimus. Matomai tarpe lenkų profesorų ir lietuvių klerikų kilo kivirčiai. Lietuviai klerikai prašalinami.

"Vilnis".

Kaip sužinojome, šiomis dienomis turi pasirodyt "Vilnis" No. 2, (darbininkų laikraštis iš Rygos.)

Tannenbaum paliausotas.

New Yorko bedarbių vadovas Tannebaum paliausotas po kaučija, kuri nuo \$5,000 pakelta iki \$7,500.

Daugiau areštų.

Už prakalbas bedarbiams suareštuota Brooklyno advokatas J. Meserole ir T. Freeman.

"Vilius paskutinytis".

Berlynas 6 d. kovo. — Rašytojas Hans Leuss nuteistas 6 mėnesiams kalėjimo už straipsnį, kuriame pasakė, jog dabartinis Vokietijos kaizeris Vilius — yra Vilius paskutinytis. Tame straipsny jisai agitavo už republiką.

J. Baranauškas jau išvažiavo su maršrutu į Mass.

7 d. kovo A. Baranauškas, atstovas Lietuvos Socialdemokratų Partijos, išvažiavo iš New Yorko į Massachusetts valstiją, kur laikys visą eilę agitatyviškų prakalbų ir paskaitų. Tikimės, jog vietos lietuviai darbininkai pasinaudos proga išgirsti daug naujų ir sveikų minčių.

Fondas Lietuvos Socialdemokratiškai laikraštijai šelpiti.

Tik ką gavome pranešimą iš Krakovo, jog užsienio biuras Lietuvos Soc. Dem. Partijos yra labai patenkintas, kad Amerikoje įsikūrė fondas socialdemokratiškai laikraštijai šelpiti.

Parinkite, draugai, tan fondan aukų!

Wilsonas už laisvą laivų plaukiojimą Panamos kanalu.

Prezidentas Wilsonas savo pranešime kongresui sako, jog nuo svetimų šalių laivų, kurie plauks per Panam. kanalą, nereikia imti jokių duoklių.

Daugeliui Amerikos kapitalistų tasai Wilsono teisingas manymas labai nepatinka. Užtat Anglijos laikraštija sveikina Wilsoną ir ragina valdžią dalyvauti San Francisco parodoje.

Pavarė 200 šnipų.

Peterburgas. — Kaip praneša dienraštis "Dien" — tai Peterburge prasidėjo tikriausia anarchija tarpe šnipų. Pavarytas iš vietos šnipų generolas Gerasimovas ir dar 200 šnipų.

1904-1914.

Gegužio 7 d. sueina lygiai dešimt metų nuo tos valandos, kuomet Plevės ministras priversta buvo sugrąžinti lietuviams spaudą.

Didžioji dalis lietuvių visuomenės pažūrėjo į tą faktą, ne kaip į dovaną, bet kaip į nusileidimą šiaurės meškinio, jau parbloškto ant Mandžurijos laukų. Tiktai patrijotai laikui bėgus, su ponu A. Smilga priešaky, nuėjo išreikšti padėkavimą Plevės priemonėms.

Spaudos išgavimas buvo ne vien pasekmė anos atšios kovos, kurią vedė prieš carizmą tie lietuviai, kurių ne vienas teko pamatyti kalėjimą ir ištėmimą. Spaudos išgavimas supuolė su momentu smarkiausio pakilimo revoliucinio judėjimo pačioj Rusijoje. Tuomet kaip tik pasitvirtino ta nuomonė, jog lietuvių tik tuomet tegal laimėti, kuomet laimi visos Rusijos demokratija.

Berods, dešimtmetis nebuvo toks didelis laiko tarpas, bet mūsų visuomenės judėjime tai buvo nepaprastas dešimtmetis. Mes buvome pakilę ant revoliucijos viršūnės ir nugrimzde į reakcijos pragara. Mes buvome be maną apie laisvą Lietuvos respubliką, o teturime tik juodąją dūmą. Mes tikėjome, mes įsigis patamą laisvam mūsų kultūros besipiltoji- mui — o turime tik juodąją „Saulę“ ir „Žiburį“. Pažangiosios visuomenės idealai neįsikūnyjo taip greitai, kaip tuomet buvo manyta, vienok gyvenimo pulsas nestojė plakęs. Sustiprėjo klerikalizmas, išigalėjo vadina moji tautiškoji ideja ir tautiškas buržuaz mitras savo sparnus, kad parodyti, „ką jis gali“. Pažangioji visuomenė ir jos avangardas — susipratę darbininkai — įgijo ne vien daug revoliucinio patirimo, bet šį bei tą — imėjo.

Mūsų gyvenime, kaip ekonominame, taip ir dvasiniame, įvyko stambiausių permainų. Pasiskirstymas mūsų visuomenės tarpe dabar daug aiškesnis, negu seniau kad buvo. Kas vieniems šalta, tas kitiems šalta. Kas vieniems garbės verta — į tą kiti žiūri su pasibjaurėjimu.

Todėl, mūsų nuomone, pamėnėjimas spaudos atgavimo neturi virsti patriotiškų sekminių versijų blivimu, bet nuosekliu ir bešaliu išnagrinėjimu dabartinio santykių mūsų visuomenėje sąryšį su politišku padėjimu visoj Rusijoje.

Aiškūs dalykas — apvaikšiojimas spaudos laimėjimo suaktuvimų, prie ko mes kviečiame socialistus, turės virsti ne užsiganėdinimo švente, bet demonstracija prieš carizmą ir tuos lietuvius, kurie atsisako nuo kovos su valdžia. Todėl tame apvaikšiojime čia, Amerikoje, negalės būti vienodumo taktikoje. Padėkime, laikraštis „Vien. Lietuv.“, suliekindamas tą, kas buvo prieš 10 metų, su tuomi, kas yra dabar, ve kaip džiaugsmingai trata:

„Dabar lietuviai jau drąsiai savo kalboje meldžiasi (Oho, tai bent laimėjimas „L.“ Red.), ūkininkai iš kalendorių skaitosi sau reikalingas žinias; jaunimas mokinasi savo dainas ir šokių, dailės mėgėjai mokinasi ir vaidnia teatrų“...

Perskaicius tą tiradą, gali manyti, jog Lietuvos tikriausia Arkadijos idilija ir, jog mokant šokti klumpakojį, dainuoti „Birute“ — ir... mągryčių dar Yčą dūmon nusiųsi... daugiau jau nieko nereikia. „Vienybės Lietuvos.“ džiaugsmas yra džiaugsmu suklerekalėjusiu mūsų visuomenės dalies, kuriai labai mažai tereikia ko gauti nuo caro valdžios. Ot, pašokti klumpakojį, pastatyti tautos

namą, pataisyt ūki... ir viskas.

Visai kitaip į tą dalyką turėtų pažūrėti socialistiška visuomenė.

Paminėdami spaudos atgavimo suaktuvus, mes turime drąsiai ir neveidmainingai pasakyti: Jeigu 1904 m. mes išgavome spaudą, o 1905 m. galėjome liuosiau atsikvėpt — tai ačiū visos Rusijos darbininkų klesai. Tad — iškovojo pilnos kultūriškos ir politiškos laisvės Lietuvoje įvyks tik, kaip rezultatas revoliucijos laimėjimo visoj Rusijoje. Analizą visuomenės spėkų, veikiančių šiūmi laikui Lietuvoje ir Rusijoje — mes padarysim, žinoma, visai kitoniškai, negu ponai iš „Vienybės“. Mes pažūrėsime į dalykus ne akimis klumpakojį šokančio „Vilijos“ fabrikanto, bet akimis susipratęsio proletaro. Žodžiu tariant, mūsų paminėjimas spaudos atgavimo virs demonstracija prieš carizmą ir jo pakalikus Lietuvoje ir didžiū šauksmu, liepiančiu stoti rankpelniams į kovotojų eiles.

RADIUM.

Nuo redakcijos. — Nėra tos dienos, kad laikraščiai neskelbtų viena kitai prieštaraujančių žinių apie radiumą. Daugelis ligonių tetrauja apie stebuklingą radiumo ypatybes gydyme įvairių ligų, o ypač vėžio ligos. Taipindami straipsni medicinos studento drg. J. Karalius, tariamąs padėsim savo skaitytojams išsidirbti aiškesnę pažintį į radiumą.

Atsiradimas.

Radium tapo pavadintas neseniai atrastas balzgas, žibantis metalas, turintis tikrai stebėtinąs ypatybes. Patsai vardas „radium“ (nuo latinų radiare — spindulius leisti) reiškia daiktą, kuris nuolatos spindulius leidžia, ką, kaip toliaus matysim, radium daro labai pasekmingai.

Radium atrastas 1898 m. Jį atrado francūzų fizikas Pierre Curie ir jo žmona p. Sklodowska (lenkė). Istikrųjų tai didesnė garbės dalis tame darbe priklauso p. Sklodowskai. Tai buvo labai sunkus, daug kantrybės reikalaujantis darbas. Tyrinėjimai prasidėjo 1895 m., kuomet prof. Roentgen atrado „Roentgen'o spindulius“, dabar paprastai X — spinduliais vadinamus. Kaip žinoma, X — spinduliai turi nepaprastą ypatybę perversi kietus daiktus, — ypatybę, kuri viso pasaulio mokslininkus labai vargino, nes X — spindulių ypatybė pasirodė tikra slapybė. Prasi-dėjo uolys tyrinėjimais. Pirmiausia francūzų fizikas prof. H. Becquerel atrado, kad uranum (savo ypatybėmis panašus radiumui metalas) leidžia spindulius, kurie panašūs X — spinduliams ir, eidami per gazą, padaro jį elektrikos konduktorium (vedėju).

Uranium buvo pirmiausia fandamas blenda vadinamoose kriaukaluose. Prof. Curie su savo motere bei sykiu su prof. Becquerel pradėjo minėtą blenda arčiau tyrinėti. Kadangi tuomet toji blenda buvo už nieką skaitoma, tai medegos netruko. P-i Curie (Sklodowska) pirmutinė pastebėjo, kad blenda užturi didelę spinduliavimo ypatybę, arba vadinamą radio — aktyviškumą, net iš jos visą uranumą išėmus. Ji istikrųjų pastebėjo, kad pati blenda turi daugiau radio — aktyviškumo, negu gynas uranum, kuriam tada visos spinduliavimo ypatybės buvo priskaitomos. P. Curie dasiprotėjo, kad blendoje turi būti kitas daiktas, turintis daug didesnį, negu uranum, radio — aktyviškumą. Ji blenda chemiškai ištyrinėdama, kurioje dalyje randasi daugiausia radio — aktyviškumo.

Tai buvo labai kompletiškas darbas. Jis buvo taip kompletiškas, kad skaitytojams būtų labai nuobodu klausyti, jeigu visas smulk-

menas aprašyti.

Ant galo p. Curie pasiėmė atskirti trupinėlius stebėtinai metalo, kurį pavadino, kaip daugumą kitų elementų latinų žodžiu radium.

Radiumą turinčios blendos daugiausia randasi Erzgebirge'o kalnuose, Austrijoje. Mažesnėse kiektybėse radium randama Amerikoje ir kitose šalyse. Kol nebuvo atrasta, kad minėta blenda užturi radiumą, niekas į ją atydos neatkreipė. P. Curie galėjo dykai imti, kiek reikėjo. Vienok radiumą atradus, Austrijos piniguočiai begėdingai prikabinė valdžią, kad uždraustų blendą į kitas šalis gabenti net mokslo reikalam. Ir dabar tuos kriaukalus svarais pardavinėja.

Radiumo labai mažai yra randama. Apskaičiuota, kad iš 7,000 tonų blendos galima išplauti tik apie du svarus radiumo. Apart to radiumo išplovimas reikalauja daug laiko. Pagal dabartinį išplovimo būdą radiumo svaras prekuiuoja virš trijų milijonų dolerių. Dabar radium sudėtas įvairiose laboratorijose ir ligonbučiuose. Kiek išviso jo yra — sunku pasakyti, bet labai mažai. Tuli apskaičiuoja, kad apie svarą.

Radiumo ypatybės.

Fizikoj yra pripažinta, kad kiekviena medega, kietas, skystas ir gazin, susideda iš mažų, nematomų, apvalių kumelių, molekulių vadinamų. Chemija pripažįsta, kad kiekvienas iš tų molekulių savo keliu susideda iš mažesnių kumelių, atomais vadinamų.

Kas link radiumo, tai kiekvienas jo atomų susideda iš 150,000 da mažesnių kumelių, ionais vadinamų. Tie ionai nuolatos, tarsi, lekioja, iš radiumo išleisdami savo rūšies šilumą ir šviesą. Pavyzdžiui, paimkim mažą radiumo šmotelį. Jis susideda iš milijonų atomų, kiekvienas atomas iš 150,000 ionų. Tie ionai nuolatos išleidžia stebėtinus spindulius šilumos ir šviesos, kas, kaip minėjau, radio — aktyviškumo vadinasi. Vienok stebėtiniausia yra tas, kad radium, išleisdamas nepaprastą spindulių kiektybę, nuolatos turi tą patį svarumą. Kitaip sakant, jokios svarstyklės negali parodyti, kad radium mažintusi svarume, išleisdamas taip stebėtinus ypatybes spėkų.

Apskaičiuota, kad 14 svarų radiumo, jeigu tiek galima būtų surasti ir jeigu visą tokios radiumo kiektybės spėkų būtų mechanškai suvartota, — galėtų varyti vieną arklį spėkos mašiną per 50,000 metų. Jeigu daug radiumo būtų galima surasti, su juo galėtume tikrus stebuklus daryti. Jis paverstų naktį į dieną, prašalintų vartojimą anglių ir elektros, nes jis vienas suteiktų visą pasauliui reikalingą mechaniką spėkų.

Bet radiumo labai mažai teturime. Gal ateityje atsiras nauji šaltiniai.

Spinduliavimas.

Prof. Becquerel pirmutinis pastebėjo, kad uranum nuolatos leidžia nematomus spindulius, kurie ant fotografinės lentelės palieka savo buvimo žymę. Iš dalies ir X — spinduliai turi panašią ypatybę. Bet radiumo spinduliavimas du milijonus sykių viršija uranumio spinduliavimą. Ant fotografinės lentelės radium veikia taip, kad net tamsoje pats savo paveikla atmuša. Pirmiau buvo manyta, kad be šviesos negalima fotografuoti, dabar radium parodė, kad galima. Begulėdamas prie kitų daiktų, radium jiems spinduliavimo ypatybę perduoda. Vienok greitu laiku toji ypatybė išnyksta.

Radiumo spinduliai susideda iš trijų rūšių spindulių, kuriuos E. Rotherford pavadino alfa, beta ir gama spinduliais. Alfa spinduliai turi labai mažai perva-

pajiegos. Plonas metalo sluogsnis, arba keli coliai oro juos sustabdo, o magnetas nusuka į šalį. Tie spinduliai užturi mažutėlius medegos šmotelius ir lekia tris sykius lėčiau, negu šviesos spinduliai. (Šviesos spinduliai lekia 186.000 mylių per sekundą). Jie pagamina naują elementą, helium vadinamą. Ant odos jie padaro paviršutinius nudeginimus.

Beta spinduliai turi didesnę pervingančią spėkų, negu alfa spinduliai ir lekia taip greitai, kaip šviesos spinduliai.

Gama spinduliai turi labiausia pervingančią spėkų ir magnetas juos į šalį nepu- kreipia. Jų ypatybė tikrai nėra žinoma. Dauguma fizikų pripažįsta, kad gama spinduliai panašūs į šviesos arba elektros spindulius, bet tuli tvirtina, kad jie susideda iš mažutėlių medegos dalelių. Tie spinduliai panašūs į X — spindulius, bet turi daug didesnį pervingimo spėkų.

Radiumo gydyme.

Tuojuos po radiumo atradimo tapo patirta, kad radiumo spinduliai tankiai nudėgina rankas. Pati p. Sklodowska skaudžiai ranką nusidėgino. Tuos nudeginimus reikia labai rupestingai gydyti. Ir tas parodė, kad radium gyvuno celes suteikia žymias permainas.

Radium ant kuno celių įvairiai veikia, daugiausia sunaikina gyvingumą. Pv. moteries kiaušiniuko veikmę radium visai sunaikina ir be žymių pasekmių moteris nustoja menstruacijų (antrąpanių). Alfa ir beta spinduliai, kaip minėjau, turi mažai pervingančios spėkos. Jie apsisotja paviršutinėse celėse ir jas naikina. Gama spinduliai lenda kiauurai ir stabdo augimą ypač jaunų celių. Taigi tų ypatybių dėlei radiumą ir pradėjo naudoti vėžio gydymui.

Vėžio gydyme radium pasirodė labai naudingu. Daugelis žymių daktarių paskelbė puikias pasekmes. Vėžio gydyme šiaip daroma. Radium dedama į šviną ir įkšama į vėžio vidurį. Švinas sulauko arba, geriau pasakius, iškošia alfa ir beta spindulius, o nesulaikomi gama spinduliai dirba savo darbą. Kadangi vėžys paprastai susideda iš jaunųjų celių ir yra silpnės už kitas kuno celes, tai radium vėžio augimą naikina arba bent apstabdo.

Vokietijos, Francūzijos ir Amerikos chirurgai radiumui tame dalyke pripažįsta didelę vertybę. Freiburgo Kroening, Berlyno Bumm, Municho Dvederlein ir Klein išsireiškė, kad vėžio gydymas radiumu gali būti patartinas net tokiuose atsitikimuose, kur paprastai vartojamas yra peilis. Nors su radiumo pagalba bandoma gydyti džiova, syfilį ir kitas ligas, bet vėžio gydyme jis lošia didžiausią rolę. Toj ligoj jis pasirodė naudingiausiu vaistu.

Vienok nereikia manyti, kad radium yra ypatinga „gydūolė nuo vėžio“. Jis gydo vėžį, bet toli gražu nevėsada. Dr. Erlich'o išrastas salvarsanas („606“ arba „914“) yra veik idealis vaistas syfilio gydyme, bet jis „išgydo“ vos apie 40%. Apart to išgydymas paprastai būna tikrai laikinis, nes syfilio bjauriausios ypatybės paprastai už kiek laiko vėl pasirodo.

Tas pats su radium vėžio gydyme. Kartais, vėžys apsi-reiškia tokioj bjaurioj formoj, kad radium labai mažai ką padaro.

Reikia pripažinti, kad apie radiumą, kaip ir apie vėžio ligą, mokslas da mažai ką žino. Moksline laiku tikrai prasidėjo tikri tyrinėjimai. Reikia tikėtis, kad ateityje radium labai pasekmingai vėžį gyds, ypač su radium tikrai priežastį ir išplovus daugiausia pacio ra-

A. J. Karalius.

BEVARDIS.

DAKTARAS.

VIENAVEIKSMĖ KOMEDIJA.

AUKAUJ CHICAGOS KLIOSTORIAUS ORGA-
NO GENERALISKAM AGENTUI.
(GIUZETAS SKOLINTAS.)

(Pabaiga.)

DAKTARAS. — Ar galva, jums, kar-
tais, neskauda?

PADAUZA. — Taip, skauda.

DAKTARAS. — Gal, kartais, jaučiate
silpnumą?

PADAUZA. — Taip, jaučiu, o ypatingai
tada, kada stiklėlį išgeriu.

DAKTARAS. — Ar, kartais, jūs ne-
krečia drebulys?

PADAUZA. — Ot, ot, kaip tik tas ir
yra... krečia drebulys (į šalį): savo amžių
nedrebėjau.

DAKTARAS. — Ar nebūna jums taip,
kad išsyk šalta, o paskui karšta.

PADAUZA. — Taip. Išsyk šalta, o pa-
skui karšta, ir vėl šalta, ir vėl karšta...

DAKTARAS. — O po karščio išpila
prakaitas?

PADAUZA. — Taip. Po karščio pra-
kaitas...

DAKTARAS. — Rytas, kada atsike-
liate, tai jaučiate burnoj kartumą?

DAKTARAS. — Taip, rytais jaučiu
burnoj kartumą.

DAKTARAS. — Ar akyse nebūna tam-
sus?

PADAUZA. — Taip, labai būna tamsu,
kartais net reikalinga žiburį užžiebt.

DAKTARAS. — O kibirkštis iš akių ne-
sipila?

PADAUZA. — Kaipgi, pilasi ir, kar-
tais, labai smarkiai. (Į šalį): kaip kas užva-
žiuoja per nosį, tai pasipila.

DAKTARAS. — O kaip valgotė, tai
kokį skonį jaučiate?

PADAUZA. — Skonį? Čia jau priklaus-
o nuo valgio. Suprantama, valgyk kri-
nus, tai neįausi saldaus skonio.

DAKTARAS. — Supratau viską; tai
patįs menkniekiai, turite šaltį ir viskas.

PADAUZA. — Ir man rodosi, kad pa-
tįs menkniekiai. Bet visgi, daktare, aš ne-
sveikas...

DAKTARAS. — Yra daktarių, o ypač
svetintaučių, kurie nesupranta šios ligos
ir, paskaitydami ją kita, duoda visai nereik-
alingų vaistų.

PADAUZA. — Aš labai džiaugiuosi,
kad jūs taip puikiai supratote mano ligą; tai-
gi, meldžiu duoti man vaistų, kad aš pasi-
taisčiau.

Daktaras išsiima iš kešenius knygutę,
išplėšia iš jos lapą, parašo ir paduoda Pa-
dauzai.) — Raudonas vanduo; kas valandą
po šaukštuką su kava. Nors truputį kartu,
bet gerai jausitės.

PADAUZA. — Širdingai ačiū.

DAKTARAS. — Beje, aš užmiršau pa-
klausti, koks jūsų būdas?

PADAUZA. — Būdas? Baisiai neap-
kenčiu socialistų! Su visais kitais labai ge-
rai gyvenu ir esu mandagus.

DAKTARAS. — Ir su žydais?

PADAUZA. — Žydų taipgi neapkenčiu.

DAKTARAS. — Ar kas rytas einate
laukan?

PADAUZA. — Ne. Štai jau dvi dieni
negaliu išeiti.

DAKTARAS. — Ar jūs teisybę sakote?

PADAUZA. — Kam gi man meluoti.

DAKTARAS. — Tai palaukite, aš jums
dar parašysiu kitų vaistų. (Rašo. Parašęs
duoda.) Tamsta pirmiau turit nusipirkti
šių vaistų, kad rytoj galėtumet išeiti lau-
kan, o jau paskui gerkite tą vandenį.

PADAUZA. — Tai taip, jeigu aš šiuos
vaistus išgersiu, tai būtinai ryt rytė turėsiu
išeit laukan?

DAKTARAS. — Taip, būtinai.

PADAUZA. — Oi, oi, kokie geri vais-
tai... Bet jeigu manęs pati neišleis, tai kas
tada daryti?

DAKTARAS. — Ką gi čia pati gali ben-
dro turėti?

PADAUZA. — Teisybė, su pačia gali-
ma susitaikyti. Bet jeigu pas mane svečiai
atvažiuotų, ką aš tada turiu daryti?

DAKTARAS. — Aš nesuprantu, kuom
gi tamsta svečiai gali užkenti lauk išeiti?

PADAUZA. — Kaip tai kuom?! Štai
aš jau dvi dieni, kaip noriu išeiti pasivaikš-
čioti ir vis negaliu: nespėju apsiirengti, kaip
štai ir svečias. Na ir sėdėk su juomi visą
laiką. Vienas išeina, tai kitas ateina. Taip
su jais kalbėk ir kalbėk, net galva pradeda
skaudėti. O juk ryt rytė aš būtinai turėsiu
išeiti, nes aš noriu ir fotografiją savo nusit-
traukti.

DAKTARAS (permainęs toną). — O
koks jūsų pilvas?

PADAUZA. — Pilvas, kaip ir pilvas, —
toks pat, kaip ir pas visus.

DAKTARAS. — Ar kietas?

PADAUZA. — Negaliu pasakyti (spau-
do pilvą)... Teisybė pasakius, tai aš tuom
visai nesiinteresavau ir neištyriau. Tik ži-
nu, kada pavalgau sausų „krekių“ ir išsi-
ge-riu alaus kelis stiklus, tai išsipučia ir pasi-
daro daug didesnis.

DAKTARAS. — Tamsta manęs nesu-
pranti: aš klausiu, ar tamsta, taip sakant,
tą... tą... nu, kas rytas atliekate prakilų
darbą?

PADAUZA. — O, taip, taip! Aš kas
rytas atlieku prakilų darbą.

DAKTARAS. — Tai labai gerai, aš ry-
toj jau pats pas tamstą užleisiu pažūrėti.

PADAUZA. — Labai malonu.

DAKTARAS. — Nesirūpinkite, aš tam-
stą išgydysiu.

PADAUZA. — Širdingai ačiū. Tik tam-
sta neužmirškite, kaip sakei, pagarsinti laik-
raščiuose.

DAKTARAS. — Nesirūpink tamsta, aš
tamstos vardą ir pravardę pagarsinsiu vi-
suose laikraščiuose, kaip tikro Lietuvos pa-
trioto.

PADAUZA. — Sudiev.

DAKTARAS. — Sudiev.

(Padauza išeina).

Scena III.

Daktaras vienas.

Nežinau, nežinau, kaip aš jaučiuosi?

Rodosi, kuomet žiūriu į ligonį, tai visas jo
ligas matau. Jeigu tik pradėtų pas mane
lankyties ligoniai, tai aš palikčiau didžiausiu
genijum. (Pažiūri į krūvą laikraščių).

Tfu, net bjauro žiūrėti į tuos laikraščius!
O, kaip jie man įkirėjo! Na, daugias aš
jau jų neplatinsiu! Nuėsiu į redakciją ir
pasakysiu: Štai jūs buvęs nužemintas tar-
nas agentas, dabar jau ne agentas, bet po-
nas daktaras! Nusistebės visa redakcija,
išgirdus šiuos žodžius. O aš išsiimu knygutę,
parašau apgarsinimą, kad štai toks ir
toks daktaras priima tokiomis ir tokiomis
valandomis.

(Pabarškina kas tai į duris.)

DAKTARAS. — Ir vėl ligonis! Koks
aš laimingas!... Meldžiu įeiti.

(Įeina kunigas Viskemša.)

KUNIGAS VISKEMŠA. — Kodėl tam-
sta šiandien nestovi ant Mulk gatvės su laik-
raščiais?

DAKTARAS (nusigandęs). — Aš...
aš... aš turėjau...

KUNIGAS. — Be jokių ten aš! Marš
su laikraščiais! Štai kokia naujiena! Laik-
raščius laiko namie, o mes manom, kad jis
juos pardavinėja! Puikus agentas!

DAKTARAS. — Tamsta atsimink, kad
aš... aš... visgi dakt...
KUNIGAS. — Aš gerai atsimenu, kad
tu esi mūsų laikraščio agentas ir turi pil-
dyti savo užduotis. Štai, žiūrėk, ant visu
gatvių vaikai bėgioja, pardavinėja laikra-
ščius, o tu sėdi namie. Ar tai už sėdėjimą
mes tau suteikėme garbę būti mūsų agen-
tu? Sakyk meldžiamasis?

DAKTARAS (labai nusigandęs). —
Aš... aš... tuojuos, tuojuos... (pasima punda
laikraščius ir, eidamas per duris, sako:) Štai
jums ir daktaro gyvenimas, jeigu norite.
Geriau būti ligoniui, negu lietuvišku dak-
taru.

KUNIGAS (paskui eidamas). — Žiū-
rėk, kad visus šituos laikraščius išparduo-
tum. Pakol neišparduosi, tai ir namon ne-
sugrįžk.

Uždanga.

Amsterdamo gyventojas išrado chemi-
šką būdą ištraukimui iš pigių cigarų jų ne-
gardaus kvapo ir skonio ir pridavimui
jiems tokio-pat skonio, kokį turi brangiausi
cigarai. Taigi dabar galima bus praeiau-
sius cigarus pardavinėti už geriausius.

Septyni tūkstančiai žmonių atakavo
miesto valdybą Toronto mieste, Canadoje,
su parašais „Duokit mums darbo“, ir poli-
ja juos išvaikė. Kada darbininkai atakuos
miesto valdybą su savo balotais, ant kurių
bus parašyta „Socializmas“, tuomet poli-
ja jų neišvaikys.

Praeitą metų Suvienytose Valstijose iš-
dirbta suviršum 240.000.000 bačkų kerosino.
Tai yra apie 18.000.000 bačkų daugiau, negu
1912 m. Dar pirmu kartu tiek daug kerosi-
no išdirbta į vieną metą.

Praeitą 1913 metų visame pasaulyje
aukso iškasta vertės \$455.000.000. Tai yra
apie 511.000.000 mažiau negu 1912 metu.

Žinių pristatymo trustas.

Kadaise „Laisvė“ buvo minėta apie organizaciją vardu „Associated Press“, kaip apie žinių pristatymo trustą. Klausimas apie tą organizaciją vėl pastatytas dienos tvarkon, kuomet dienraštis „Sun“ apskundė „Associated Press“, kaipo trustą.

Didžiausia dauguma žinių, kurios telpa dienraščiui, yra pristatoma per tą trustą, užlaikantį savo agentūras net labiausia nutolusiose užkampuose. Savotiškai perkostomis žiniomis „Ass. Press“ maitina milijonus skaitytojų. Tokiu būdu, mūsų kasdieniniame gyvenime „Ass. Press“ lošia nepaprastą rolę. Tą savo įtaką „Ass. Press“ panaudoja sistematiškai suklaidinti plačiosios publikos. Nei norėk, nei nereikalauk, kad „Ass. Press“ teisingai atsiųsiu apie darbininkų vedamą kovą.

Prisiminkim tik garsiąją bylą Moyero, Haywoodo ir Pettibono, prisiminkim bylą McNamarų, prisiminkim Lawrence'o ir W. Virginijos ir dabartinis Michigano ir Colorado streikus. Suliginame tas žinias, kurias pristatė šie streikų lauko socialistų partijos spaudos biurai ir „Associated Press“, — o mes pamatysime didžiulį skirtumą. „Ass. Press“ pasinaudoja kiekviena progą, kad apsmėit darbininkų judėjimą ir nubaltins juodžiausią kapitalo darbą.

„Ass. Press“ agentai savotiškai išmėnuoti ir jie žino, kokių žinių reikia centralizacijai ofisui. Pagaliau, centralizacijos ofisas nei negali antra pusė vertus, sukontroliuoti pristatomąsias jam iš visų nepasiviečių žinias.

Pasekmė to viso — visiškai beašikumo stoka.

New Yorko dienraštis „Sun“, apskundęs žinių pristatymo trustą, užvis mažiau sia rūpinosi pristatoma žinių beašikumu. Tas dienraštis turėjo savo ypatingus piktumus su „A.S.“ ant biznio pamato. Taigi iš užvestosios bylos vargiai begalima laukti vaisių. Vienok, juo daugiau bus kalbama apie niekdarystes „Ass. Press“ — juo smarkiau turės kilti agitacija už įkurimą grynai darbininkiškos žinių pristatymo agentūros, arba už sustiprinimą įtekmes dabar jau veikiančio prie soc. partijos žinių pristatymo biuro.

Mes turime gauti žinių iš tyry, nesudrumstų šaltinių; mes turime gauti žinių be tarpininkystės nesvarbi politikierų.

GRINORIUS.

(MONOLOGAS.)

Tik žys paklausykite, kaip aš netikėtai apsieviau. Mat, Amerika, tai tokia šalis, kur gali apsievesti netyčiom.

Aš atvažiavau pas savo dėdę, kuris turėjo bučernę ir jauną dukterį, kuri iš pirmos dienos į mane įsimylėjo. Aš kaip tik atvažiavau, tuoj dėdė man davė darbą bučernėje, bet antrą dieną užtik mane besibučiuojant su jo duktere ir išvijo.

Buvau nusigandęs. Ir kaip nenusigasti — jokia pažįstamo neturiu, o susikalbėti taipgi nemoku. Einu gatve ir verkiu... Bet staiga išgirdau riksmą. Nugri, žiūriu, žmogus stumia dviratį ir nesavai balsu rėkia: „Bananes, bananes! Ten cents for dozen!“ Bematant tą rėksnį apipuošau kaiminė moterų ir išpirklo visas bananes.

Geras biznis, manau sau, bet kaip čia nusipirkti dviratį ir tu bananių? Rėksnys išpardavė visas bananes ir važiavo, o aš seku paskui. Ugi, vierysyt, nevierysyt — privažiavo baisy bananių kromą, apie kurį stovėjo keblolika tokių rėksnių ir į dvi-

račius krovė bananes. Aš stoviu ir varvinu seilę.

Bet staiga, privažiavo vienas rėksnys prie pardavėjo ir, išskėtęs rankas, pradėjo kažką pasakoti. Pardavėjas papurtė galvą ir parodė ranką į šalį. Bet tas dar labiau pradėjo maldauti. Tuomet pardavėjas atėmė iš jo dviratį ir, išpyręs į sėdyne, išvijo iš kromo. Tas viskas man davė suprast, kad tas yra netikęs biznierių.

Tuoju prišokau prie pardavėjo, pagriebiau tą dviratį ir, parodęs pirštą į save, i dviratį ir į bananes — surikau: „Bananes, bananes! Ten cents for dozen!“

Pardavėjas pažūrėjo į mane ir kažką suburbėjo. Aš papurčiau galvą ir vėl parodžiau pirštą save, dviratį ir bananes. Tada, pardavėjas išsiėmė iš kišenius bumašką ir parodė į mano kišenių.

Aš greit išsitraukiau penkinę ir padaviau. Pardavėjas papurtė galvą ir parodė daugiau. Aš pridėjau dar vieną penkinę. Tuomet pardavėjas pasidarė linksmas, prikrovė pilną dviratį bananių ir patekšlėjęs į mano pečių — parodė važiuoti tolyn.

Bekupčiaudamas su bananėmis, atsiduriau pas savo dėdės krautuve ir, norėdamas pasirodyti dėdei, kad aš esu geras biznierių — visa gerklė sušukau: „Bananes, bananes! Ten cents for dozen!“

Mano dėdė išbėgo iš krautuves, išvertė akis ir sušuko: „Ar tu, šuns snuki, tu — i laisnius?“ Aš atsakiau: „Geram biznieriui laisnių nereikia!“

Jis prišoko ir pradėjo mane mušt, aš nepasiduot. Velnias atnešė policistą ir mane, su visu dviračiu, areštavo. Nuvedė į teismą ir ten nuštriupavo ant 25 dolerių. Na, gerai sakau, atliko dar keli doleriai, eisiu išimti laisnius. Bet kur juos gaut?

Palauk, sakau, nueisiu pas dėdės dukterį ir ji padės mane išimti laisnius. Prislinkau prie kičino lango, žiūriu, ji triušiasi viduj. Onytė, sakau, eime padėsi mane išimti laisnius. Ji prišoko, mane pabučiavo ir skrybėlė ant galvos ir bėgame. Už dešimt minučių jau aš turėjau laisnius.

Mergina parėjo namo, o aš išvažiavau už miesto ir savo dviratyje pergulėjau. Rytą, atsikėliau, laisnius orilpinau prie dviračio, nuvažiavau pas pardavėją, prisikroviau bananių ir važiuoju gatvėmis šaukdamas.

Norėdamas atkeršinti dėdei, t. y. sugadinti jam biznį — atvažiavau pas jo krautuve ir kupčiauju. Mano dėdė atsivedė policistą ir liepia mane areštuoti. Aš išdžiū parodžiau policistui laisnius. Jis perskaitė, išvertė akis, padavė dėdei ir pradėjo kvatoti.

Dėdė perskaitė, nuolė man ant kaklo ir pradėjo bučiuoti. Aš nežinojau, kas darosi. Galu gale išsiaiškino, kad dukrė, nežinodama, kokių laisnių man reikia, manė, kad aš su ja noriu ženyti ir išėmė šliubinius laisnius. Noroms, nenoroms turėjau ženyti ir likti pas dėdę.

Apsisaugokit, grinoriai! 9999.

KORESPONDENCIJOS.

So. Bostono Naujienos. Prakalbos.

Vasario 22 „Lietuvos Dukterų“ draugystė turėjo prakalbas su dainom ir deklaracijom Lietuvių Labdarystės svetainė. Kalbėjo Bagočius ir Michelonas. Dainavo „Birutės Kanklių“ choras, deklamavo, Skerstoniūtė ir Andrišiūtė. Visi savo užduotis atliko gerai. Prie draugijos prisirašė 110 narių, priėmė ir vyrus. Dabar bus ir So. Bostone vyrų ir moterų draugija. Linktina gerų pasekmių; aukų surinko 150 padėgimui \$9.10. N. Januška.

Kaip tautiečiams kloti?

Mūsų „tautiški biznierių“ sumanė išleisti „laikraštį“, su kurio pagalba būtų galima užrūti darbininko akis, ir dėl „tautos“ pakėlimo bus lengviau jis apcystyt, bet nabaigams nesiseka. Net pasprčiausi žmonės jau sako: „Jums geriau pritiktų Afrikoj beždžionės mulkinti, o ne šių laikų žmones!“

Mat, tie biznierių nori praplatinti biznio surėdymą, kur būtų galima vardan tautos nuluoti dvi skuras nuo darbininko.

Ir štai kokius biznius varo tie ponai. Vienas garsus „tautietis“ parduoda šifkortes, vertas \$40.00 už \$50.00, vadinasi nulupe \$10.00 dėl tautos pakėlimo! Kad taip yra, tai So. bostoniečiai gerai žino; vienas vaikinys vardu P. M. siuntė tėvui į Lietuvą ir užmokėjo po \$50 už šifkortę. Žinoma, kaip tautietis nei nežūrėjo, kiek ten užrašyta. Bet tėvams atvažiavus į New Yorką, pasirodo, kad jų šifkortės yra tik po \$40.00, bet jau pervedu... Dabar tie tėvai atleido laiška ir liepė atsiimti \$20.00 nuo to „tautietis“.

So. bostoniečiai turi daug juokų iš „Vėžio“, nes jame dalyvauja gabiausi „rašėjai“ Kosciuska Lekovič, Kirdiejus iš Stak Yardu ir kiti.

Pirmutinis, kad drožė „faktais“ ant socialistų, paimdamas 1909 ir 10 metus, kuomet tas Kosciuska buvo „studentu“ kaulių ganymo Lietuvoj. O antras Stock Yardu „studentas“ liepia sukirmyt karčiamoj, negu rengti, kaip socialistai, koncertus. Tai daugiau juokų, negu „šakė“. Jie patys pasirašo, ir patys vieni skaito.

LSS. 60-tos kuopos spēkoms bus perstatytas veiklas „Nihilistai“ 7 d. kovo, Dudley st. Opera House. M. P. cius.

Grand Rapids, Mich.

15 d. vas. atsibuvo apvaikščiojimas, kad paminėjus 10 metų sukaktuves nuo įsikurimo Šv. Jurgio dr. jos. Buvu užkviestos liet. draugijos, esančios šiam miestie. Išvankos būty gerai išėj, jeigu ne atstovas Simano Daukanto dr. jos, kuris susibarė su vietiniu kunigu. Kada minėtas draugijos atstovas ir podraug pirmininkas pradėjo ypatiskai užgaulioti kunigą, šis paprašė balso, idant pasiteisint. Tvarkos vedėjas davė jam balsą. Bet, apskritai, apvaikščiojimas gerai pasisekė. Patarlė sako: „Kiekvienoj stuboj yra dūmų!“

LSS. 51 kuopa nutarė mokinties veiklą vardu „Legališki Zmogžudžiai“.

Vietinis.

Westville, Ill.

Vas. 22 d. 26 LSS. kuopa sulošė trijų veiksmų komediją „Gyvi nabašninkai“.

Viskas atlikta neblogiausia. Kai kurie artistai tik pirmą sykį telosė.

Buvo ir muzikos kavalkėliai. Atliko Antigonos Dundulietės mokiniai.

Publika pilnai užganėdinta.

„Laisvės“ reporteris.

Plymouth, Pa.

Vas. 16 d. „Aušros“ choras surengė koncertą ir dailių. Dalyvavo šie chorai: Scrantono „Zivilės“, Wilkes Barre Šv. Trejybės, E. Plymoutho lenkų ir „Aušros“.

Programa buvo labai įvairi. Dainos nusisekė labai gerai. Publikos prisirinko daug, rodosi, apie 500. Visi užsiganėdino. Ypač visiems tiko „Zivilės“ choras. Matoma, Scrantono merginos darbuojasi ir persiima vis laisvesne dvasia.

Plymouthietis.

Worcester, Mass.

Vas. 23 d. LDD. turėjo baliu lietuvių svetainė. Publikos buvo virš poros šimtų. Ant Lietuvos dukterų

parengtų balių publikos visad skaitlingai atsilanko. Nors draugija pridera prie pirmieviškų, bet veikime mažai kuom pasižymi.

Kovo 8 d. prasidės paskaitos LSS. 40 kuopos ir tėsės per 4 nedėdienius.

Puikiai pavykusi paskaita.

Elizabeth, N. J. 1 d. kovo vietinei socialistų kuopai drg. A. Baranuskas skaitė apie „Kristų ir Krikščionių Mokslą“. Nepaisant bjauriausio oro ir kungėlio keikimo, žmonių susirinko daugiau, negu bažnytelėj kad buvo tą nedėdienį. Publikos buvo į 300.

Paskaita su išaiškinimais tęsėsi 5 suvirš valandas. Publika labai ramiai užsilaukė. Matomai, ji buvo labai užinteresuota. Tiesa, buvo būrelis valkiojų, kurie jau iš anksto buvo susiorganizavę trukdyti, bet juos greit pralinavo.

Reikia pažymėti, kad iš publikos pusės buvo užduota labai daug užklausimų, kurie plačiai ir nuodugnai tapo išrišti.

Kaip žinoma, savo laiku šią paskaitą vietinis kunigas buvo pasiryžęs išardyti. Dabar įsai jaučiasi, kaip musė būtų kandęs...

Buvęs.

Montello, Mass.

Vasario 9 d. Lietuvių Piličių draugystė sušaukė visuomenišką susirinkimą, kad išnešti protestą prieš Burnett'o bilių.

Angliškai paaiškino tūlas iš Y. M. C. A. Sakė, jog turi visi atvieai protestuoti prieš bilių. Likos nutarta išnešti protestą vardan Piličių draugystės.

Žmonių buvo prisirinkę gana daug. Protestas išnešta vardan 500 žmonių.

LSS. III rajono reikaluose.

Mes gavome pranešimą nuo vieno draugo iš Pittsburgo, kuriame labai aštrioje formoje daroma kaltinimai dėl neišvengiamo teatro, kuris turėjo atsibuti 7 d. vasario 1914 m.

Atsirado keletas, kurie reikalavo sugrąžinimo pinigų už tikietus, nes buvo atėję tik teatro pažūrėti.

Suo žygiu „Laisvė“ negarsino visos korespondencijos, nes tuomet galėtų kilti aštrus ginčai.

Atkreipiame tik atydą LSS. III rajono viršininkui, jog norint pasekmingai vargti agitacijos darba Pittsburgo apygardose — reikia rūpintis atlikti savo užduotis sąžiningai.

Jeigu šiame atsitikime kas nors buvo kaltas — rajonas privalo ištirti.

Worcesterio draugams.

Mes gavome pranešimą nuo savo korespondentų, jog tarpe Worcesterio socialistų, tarpais, kyla dideli susirinkimai, kurie pavirsta net ypatiskais šmeižimais.

Draugai, argi jau nėra rimto darbo? Liaukitės karščiaives, liaukitės statę savo „aš“ aukščiau kuopos ir Sąjungos gerovės. Jieškokite naujų agitacijos būdų ir veikite dar plačiau. Kaip bus daugiau darbo — bus mažiau peštynių.

Laisvamaniai atgyja.

New Haven, Conn. Po atsilankymu d-ro J. Šliupo pradėjo atbusti ir mūsų laisvamaniai. Vienas iš jų, susipykęs su vietiniu kunigu, pradėjo platinti „Laisvąją Mintį“. Manoma čia įkurti kuopa.

Worcester, Mass. Čia įsikūrė laisvamanų kuopelė, kurioj prisidėjo į nariai. Pasistatė savo tamslu rengti prakalbas ir diskusijas.

So. Manchester, Conn. 22 d. vas. viet

Dr. jos kuopai kalbėjo L. Pruseika. Prisirašė 6 nauji nariai.

L. Pruseika tvirtino, kad TMD. turi būti beašiška, vadinasi, šale kitų pakraipų knygų turi leisti ir mokslo socializmo klausimus gvil-denančias knygas.

Pašalietis.

Montello, Mass.

Vas. 8 d. SLA. 17 kp. parengė mass mitingą su prakalbomis. Pirmas kalbėjo Vitaitis — „Ateities“ administratorius. Jis išskėlė lietuvių tautą ir padanges, tartum jie būtų užkariavę visą pasaulį. Paskui, suprantama, davė vėjo socialistams ir jų laikraščiams, kam jie užsipludinėja ant Yčo ir Šliupo. Toliaus pasakė, kad Vokietijos socialistai pritarinai kareim.

Toliaus kalbėjo tulas Januskas irgi iš Bostono. Iš pradžių jo kalba buvo biskrimtesnė, bet paskui ir jis pradėjo giedoti visiems žinoma giesmę. Pasmėrkė „Laisvę“, „Keleivį“ ir „Kovą“ už tai, kad jie netalpiną socialistų straipsnių.

Po prakalbų buvo užduoti jiems klausimai. Tuojaus buvo pareikalauta nuo Vitaitio, kad jis faktiškai prirodytų Vokietijos socialistų prijautimą karėm. Vietoj atsakyti į klausimą, jis pradėjo kalbėti apie Šliupą. Antras buvo klausimas: „Ar liet. darbininkai sulauktų geresnės ateities, jeigu taip laikytųsi tautiškuo, kaip dabar skelbia tautiečiai?“

Vitaitis visai atsisakė tą klausimą risti. Publikoj kilo triukšmas ir delyų plojimas.

Paskui buvo čila eilė užduotų klausimų Jankauskui. Išsyk buvo pradėjęs risti, bet, matydamas, kad tas jam nevyksta, pasakė, jog jis nėsą profesorius ir negalys išristi visų klausimų.

Bostoniečiai turbūt dar nebuvo matę tokios pirties, kaip Montelloje.

Žmonių buvo pilna svetainė, bet prie kuopos mažai rašėsi.

Tą patį vakarą buvo parengtos diskusijos ant temos: „Kur geriau prigulėti, ar prie LSS, ar prie SLR-KA?“ Socialistai katalikams sumušė faktais. Nubalsuota, kad geriau prigulėti prie LSS.

Buvo pasakyta pamokslas „Kunigo Bimbos“. Gerai padeklamavo Vinkšnaitienė, jos suns ir p-lė Doniutė.

Susirinkime buvęs.

Apie Oregono valstiją.

(Žiūrėk „Laisvės“ N. 11).

Milžiniškos girios auga visur, per tai kludoma ūkininkystei. Čia gimę žmonės ne labai tenori kelmu lupiti. Sakok, perdidelis tai darbas. Todėl iš jų galima pirkti žemės pigia kaina, nuo 10 dol. už akėrį. Brangesnė yra ta žemė, kuri randasi prie miesto, arba arti gelekelio.

Keliuose pavietuose yra ir valdiškos žemės, bet ji randasi toli nuo miesto ir nėra pergeriausia, nes geresniosios žemės jau yra apimtos anksčiau, bet žmogui turinčiam truputį kapitalo ir noro dirbti yra labai gražus pragyvenimas.

Šiame krašte gyvuliai brangūs, mėsa brangi, taip pat brangūs ir visokie farmų produktai. Taigi, iš to visko galima pasidaryt gražaus pinigėlio.

Suprantama, jog geriausia ypatiskai atvažiavus pažūrėti tų vietų, kur norima apsigyvent. Jeigu čia nepasidabotų — tai nepertoliausia ir California. Taipgi ir Washingtono valstijoje uždarbiai dar yra neblogiausi.

Siose Valstijose ant farmų dirbantiesiems moka nuo \$1.25 iki \$2.00 už 10 val. darbo dieną, o prie kitokių darbų galima paprastam darbininkui dasivaryti iki \$3.00.

Amatininkai gauna po \$4 ir daugiau už 8 val. darbo dieną.

Žiemos laike darbai apsisėdę, bet jausarį visas iš-

naujo sujunda.

Apie Leaside ir Necanicum jau yra kokia 16 lietuvių, kurie turi savo farmas ir nei vienas dar peiktinai nekalba apie šį kraštą. Nors tūli fermeriai dar neįsitaivisiškai, vienok visi gerai jaučiasi. Jeigu važiuotumėt į šį kraštą — parašykite man, o aš mielai patarnausiu.

Juožas Apinaitis, Necanicum, Ore.

Darbai.

Youngstown, Ohio. Darbai eina nekaip. Kaip-kur dirba gerai, bet tai tik 15% darbininkų. Apie 20% dirba vidutiniškai, o prastai, tai yra trečią dalį laiko, dirba 65%.

Šimtai laukia darbo, o darbo gauti negali.

J. M.

Kewanee, Ill. Pas mus darbai prieš naujus metus buvo veik visiškai sustoję, po naujų metų po truputį pradėjo gerintis, o dabar tai pradėjo visai gerai dirbti.

23 d. vas. pradėjo dirbti ant naktų mašinų ir niplešapėj Nat. Tube Co. Mažiausia užmokestis \$1.95 už 10 val. darbo.

Iš kitur pribuvusiam darbas nelengva gauti.

Jurbarko Jonas.

Waterbury, Conn. Darbai mūsų mieste po truputį pradeda gerėti.

R.

Puritan, Pa. Šioje apieilinkėje darbai eitų neblogiausia, vienok darbas gana sunku gauti, nes kitokių darbų nėra, kaip tik mainose.

Kadangi kitur silpnai dirba, tai žmonių čia labai daug privažiavo. Pertai ir darbų gavimas žymiai apsisunkino. Todėl kitų miestų lietuviams patariu nevažiuoti į čia darbo jieskoti.

Taip-pat menama, kad apie 1 d. balandžio gali būti streikai, nes šiemet minkštosios anglyse pasibaigė darbai.

Su uždarbiais pas mus yra visai. Vieni uždirba po \$20, kiti net dasivaro iki \$60.00.

Jaunas Darbininkas.

Pittston, Pa. Čia darbai eina dar neblogiausia. Darbų minių, kaip kad kitur yra, nesimatyti.

Albertas.

Benton, Ill. Čionais yra tik dvi anglių kasyklos, bet viena sustojė dirbti ir nežinoma, kada vėl prasidės darbai.

Nekurie iš vietinių lietuvių važiuoja kitur darbo jieskoti.

J. K.

Žinių žinėlės.

Mieste Flushing, N. J., tulas žmogus, kuris buvo priverstas mokėti savo būvusiai moteriai savaitinę algą, pagal to, kiek jis pats uždirbdavo, prašė darbdavio, kad tas jam numuštų algą, taip, kad jis mažiau turėtų mokėti pačiai. Mat, nors tokiu būdu norėjo keršyti jai.

Norvegija, tai rečiausiai apgyventa šalis Europoje. Kiekvienam jos gyventojui tektų po 40 akrų žemės, jei visą valstybės plotą padalinus tarp gyventojų; tuo tarpu Anglijoje, kiekvienam gyventojui tektų mažiau, negu po vieną akrą.

Londonė kas metai suvartojama 20 milijonų tonų anglių.

Taip vadinama Kleopatro adata, yra tai akmeninis stulpas, iš vieno akmenio, turis 68 pėdas augščio ir sverias 140 tonų. Luxor'o monumentas, Paryžiuje, taipgi iš vieno akmens, turi 76 pėdas augščio ir sveria 240 tonų.

PAJIEŠKOJIMAI.

Prapuolė šuo tarpė Wendell ir Warwick February 2. Rudas gončius, baltos kojos, baltas žemklas ant krūtinės. Kas jį paims ir man praneš, tas gaus \$5.00.

J. P. JUSIS, Orange, Mass.

55 Battle St.,

Paieškau brolio Prano Gloausko, Kauno gub. iš Barkunikių. 1912 m. atvažiavo į Pittsburgh, Pa. Dabar nežinau kur jis randasi. Turis labai svarbų reikalą. Taipgi paieško mano moteris, buvusį Deltuvius, brolio Vilimo Ramanausko. Suvalkų gub. Sasnavos parakvijos. Kas žino, malonės pranešti.

J. Gloauskas, 955 Providence Rd., Scranton, Pa.

Paieškau apsievidimui merginos nuo 18 iki 25 m. amžiaus, laisvų pažiūrų ir mylinčios dorą gyvenimą. Meldžiū su laišku prisistigti ir savo paveikslą. Aš esu 24 m. amžiaus.

A. Akelaitis, P. O. Box 886, Rockford, Ill.

Paieškau švogerio P. Erene. Pirmiau gyveno Wauwatosa, Wis., o dabar nežinau kur jis randasi. Turis svarbų reikalą. Kas žino, malonės pranešti.

C. Shilling, 1016 S. E. Allen St., Des Moines, Ia.

Paieškau Jono Jurgilo, Kauno g. Raseinių pav. Gentkančių kaimo. Gyvena Piedmont, W. Va. Meldžiū atsišaukti.

K. Poška, 57 N. Washington Ave., Batavia, Ill.

Paieškau dėdžių Stanislovo ir Antano Urbanų, Kauno gub. Panevėžio pav. Vabalninkų kaimo. Turis svarbų reikalą.

E. Šinkunaitis, 1457 So. Union Ave., Chicago, Ill.

Paieškau draugės Onos Gesieraitės Kauno gub., Šiaulių pav., Avizlių kaimo. Gyvena Whitinsville, Mass. Kas žino, malonės pranešti.

St. Domeika, Box E., Ogleby, Ill.

Paieškau dėdės Kazimiero Neškeio, Kauno g

Lietuvių Immigrantų Šelpimo Draugijos Reikaluose.

Praėjusiame LIŠD. seime buvo svarstyta daug įvairių klausimų, paliejančių tą opų visuomenišką reikalą, kaip globojimas atėvių.

Delegatai, kurių daugelis net iš tolymesnių vietų pribuvo, ėmėsi energingai svarstyti tą reikalą.

Buvo daug kalbėta, kaip ir kokių būdu išjudinti visuomenę iš apatijos ir atkreiptus jos atydą ant suvargintų mūsų brolių ir seserų, besirandančių ant Ellis Island.

Inešta ir nutarta, jog būtinai reikia gauti geras kalbėtojas, kuris, keliaudamas po visas lietuvių apgyventas vietas, skelbtų tarpe tautiečių, kaip yra reikalinga mums LIŠD. Nes ligšiol, nors draugija jau treti metai gyvuoja, vienok visuomenė nelabai atkreipia į ją atydą.

Tiktai kelios pašelpinės draugijos ir SLA. su SLR-KA. aukauja į mūsų išdą. Nariai draugijų — priklausantių prie LIŠD., moka ant metų po 20c. immigrantų globojimui ir iš tų centų LIŠD. turi užlaikyti savo atstovą ant Ellis Island ir apmokėti visus draugijos iškašius. Taigi, mažai kas atlieka kasoję.

Riečia tikėtis, kad agitatyviški būdu pradės veikti — mūsų draugija sustiprės. Visuomenė turi suprasti ir atjausti padėjamą tų nelaimingų brolių, kurie kenčia kasdien.

Toliau, seimas rimtai svarstė pirmininko S. Jankaus įnešimą apie įsteigimą L. Immigrantų Namų, kuris būtina yra mums reikalingas, nes gyvuojant neprižiūringai, mes galėtume daug daugiau nuveikti. Slavokams lietuvių reikalai mažai ka apeina, nes jie nemato sau iš to naudos. Bet, pažvelgus į mums draugijos finansinę situaciją, pamatai, kad prie dabartinio padėjimo tai tik svajonė ir mes priversti esame skursti po globa galinusių už mus ir labiau susipratusių tautų.

Tikimės, kad nuo šio seimo mūsų visuomenė suburs rūpintis ateiviais ir tuomet galėsime pagalvoti apie namą.

Nekurie delegatai buvo padarę įnešimus, kad paštraukus mūsų dvasišką prie veikimo ateivių naudai. Ligšiol prie to darbo ji veik visškai neprisidėjo. Jeigu tik ji norėtų — tai galėtų tą atlikti.

Klausime ateivių globojimo negali būti partvyškos skirtumo, nes tie dalykai paliečia visus lygius.

Taigi, sukurkime darban. J. Brazdžionis, LIŠD. astovas.

VIETINĖS ŽINIOS.

Draugijų Sąryšio konferencija.

Kovo 1, tautiško namo svetainėje atsibuvo Didžiojo New Yorko Draugijų Sąjungos konferencija.

Iki paskutinės konferencijos, į Dr-jų S-gą prigludę 21 draugija, dabar jau randasi 26.

Siekis šios dr-jų Sąjungos, kaip daugeliui yra žinoma, stengtis apsisvalyti nuo visokių niekšų, gatvinių plėšikų, kazirinkų ir tt., kurių pastaruoju laiku Williamsburge daug prisivo. Taipgi, neregulavimas laiko rengime vakarų, kad viena draugija neužkenktų kitai.

Iš viršininkų raportų pasirodė, kad yra smarkiai veikiami, prasalinime tų negeistinių gyventojams apsiirškimų ir darbas išduoda pageidaujamus vaisius.

Tarp daugelio smulkų S-gos ryšas liečiančių dalykų, būvo keli ir svarbesni nutarimai.

Viešų debatų klausimas:

Dr-jų S-ga, matydama, kad tarpe stambiųjų lietuvių partijų, būtent: socialistų ir tautininkų viešpatauja didžiausia nesantaika, nusprendė surengti eilę debatų. Debatuoti iš socialistų pusės apsiėmė keturi, iš tautininkų-gi pusės.—nei vienas. Tokioms pasekmėms pasirodžius, konferencija išnešė savo nuomonę — rezoliuciją, atiduodama kreditą socialistams už tvirtą stovėjimą savo pusėje, ir turėjimą gauti netaikant darodumų. Iš 26 organizacijų ir 30 delegatų tik 3 buvo priešingi tokiai nuomonei. Tas parodo, kad socialistai turi užjauciančių didelį skaitlių organizacijų.

Pašepinių dr-jų Susivienijimas: Iš atžvilgio, kad pašelpinės dr-jos veik visos turi vienodus svarbiausius siekinius, t. y. ligonius šelpti ir numirti laidoti, kad naujos pašelpinės organizacijos tveriasi tik dėl išnaudojimo jų per jų organizatorius bei komitetus, ir, — kad žmogus, prigulėdamas į kelias organizacijas, daug laiko turi sugaišti, lankant susirinkimus, daugiau lėšų pasidaro rengiant kiekvienai draugijai atskirum balius ir tt., nutarta stengtis suvienyti pašelpinės dr-jas į vieną. Tam tikslui surengs prakalbas.

Konferencija išrinko iš savo tarpo komisiją iš trijų ypatų, kurios užsiims dabartiniu Paukščio padėjimu: per ką jis beprotnamin paduotas, ar į apmokamą ligonbutį, ar ne ir tt.

Linkėtina komisijai kuogeriausių pasekmių jos darbui. A. B. C.

Susirinkimai. Lietuvių Kriaučių Unijos 54 skyriaus mitingas atsibuvo sereid 11 d. kovo tautiško namo. Pradžia 7:30 vakare.

Liet. preserių unijos 58 skyriaus mitingas atsibuvo ketverge 12 d. kovo pas Draugelį (73 Grand st.) Pradžia 7:30.

LSS. 19 kuopos mitingas atsibuvo 8 d. kovo tautiško namo. Pradžia 2 val. po pietų.

Didžio Lietuvos Kunigaikščio Gedimino draugystės mitingas atsibuvo 8 d. kovo tautiško namo.

Lietuvių biznierių draugija laikys extra-susirinkimą kovo 9 d. 8 val. vakare po N. 73 Grand st. p. Draugelio svetainėje.

Kviečiami yra visi nariai ir taip suprantanti dalyką ateiti koskatingiausiai ir prisidėti prie minėto darbo.

Mūsų jaunimui. Pereitame "L." N-ry pamatinėjau apie mūsų Gimnazijos klubą. Bet ar daug jaunimo priguli prie to būrelio? Toli gražu ne. Čia yra susipietus dar tik mažas dalis Brooklyn jaunimo ir tai tik, kuris daugiau susipratus.

Todėl kviečiu prisidėti prie mūsų klubo kiekvieną jaunulį. Mūsų klubas pripinasi daile ir apsvieta. Mūsų choras, kuriuo vadovauja gerb. L. Ereminas, yra atsižymėjęs visuose mūsų miestų parengimuose.

Mokestis, norint prigulėti prie klubo, nedidelė — tik 25 centai ir mėnesis.

Politikos ir religijos dalykų mūsų klubas neliečia. Jisai yra grynai bepartiviškas.

Todėl prisidėkite prie jo! F. Pijus.

Hamburg American Linija turi už garbę pranešti, jog pastaruoju laiku užbaigė pataisymus ant savo laivų, kuriais galės vežti Rusijos pasazierius trečia klesia ir duos geresnį patarnavimą ir užlaikymą. Taipgi Hamburg, iki išplaukimui, bus būta ir užlaikymą. Užtikriname, jog keliauninkai iš mūsų patarnavimo bus užgaudinti.

Hamburg American Linija.

Naujos dovanos "Laisvės" skaitytojams.

Draugai ir Draugės! Mes norėtume, kad kožas mūsų skaitytojas iki Velykų prikalbintų dėl "Laisvės" naują skaitytoją. Tas duos mums progą pagerinti "Laisvę".

Kožnam skaitytojui, prikabinusiam naują metinį skaitytoją, mes duosime dovanų dvi savo laidos knygeles. Pasirinkti, kokios jums daugiausia patinka iš talpinamo čia surašo:

- 1) Liaudies Dainos.
- 2) Ženbyba ir ženybinis gyvenimas — Barabojus.
- 3) Griuvėsiuose — puiki K. Jasiukaitis apysaka.
- 4) Moterų padėjimas bei lytiškas klausimas Evangelijoje ir apaštalių laiškuose — Z. Aleksa.
- 5) Macochas.
- 6) Lekeijos apie atskiriamą ženkli.

Pasidaruokit sau ir mums! "Laisvės" išleisuvė.

LOŠĖJAMS.

Jau išėjo antra laida tragedijos "KERŠTINGA MEILĖ". Veikalas labai žingeidus ir lengvai perstatomas. Kaina 10 c.

Gaunama pas J. STROPUS, 6 Loring st. So. Boston, Mass.

Čia pat gaunama Visokios knygos lietuviškoj ir angliškoj kalbose. Kas kokių nori — reikalaukit, o mes parūpinsime. Atsakydami visada įdėkit 2 c. stampą.

Telephone So. Boston, 845 M

DR. F. MATULAITIS, 405 Broadway, SO. BOSTON, MASS.

Valandos: Nuo 12-2 diena ir nuo 7-9 vakare. Nedėlionis iki 3 val. po piet.

Montello Lietuviams.

Pranešu vietiniams ir aplinkiniams lietuviams, kad aš užėjau didžiausią žemę krautuve Tautiško Namų, kokios dar nebuvo Montello. Mano krautuvė galitė gauti gerus čerčius vyriškus, moterų ir vaikų (robų) užlaikymą. Apart to, galitė pas mane gauti geriausius marškinus, kalnierių ir kulkraščius. Mano tavoras gvarantuotas. Tikėjus, kad lietuvių palikys mane.

ANDRIUS GOGIS, 608 N. Main St., Montello, Mass.

TEATRAS IR DAINOS

"AIDO" CHORAS stato ant scenos vieno veikimo juokingą perstatymą "ZYDAS STATINĖJE".

Subatol, 7 d. Kovo (March) 1914 m., Tautiško Namų svetainėje, 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Pradžia 8 val. vakare. Bilietai 25c. ypatai.

Eidami ant višniūto teatro susisusirinkit gerai pilvus, kad netrukėtų iš juok, nes tai yra juokingiausias perstatymas, kokio dar Brooklyn nebuvo. Po perstatymo bus dainos L. Gimnazikos Klubui. Vyrų Choras ir "Aidos" Choras vedami L. Ereminas. Taipgi bus šokiai.

Gerbiamieji Viengieniai! Mes didžiai visuomet buvom prielankūs draugystės ir kuopoms linkint ant jų parengtų vakarėlių, taigi mes pastikim kad mūsų publika bus atjauts, atsilankys ant mūsų vakarėlio.

Užkvieta "Aido" Choras.

Hamburg-American Linija.

Didžiausia kompanija visam pasauliui!

Ji turi 431 savo garlaivį, kurių įtalpa siekia 1,206,819 tonų. Vientinė ir tiesioginė linija tarp Bostono ir Hamburgo.

Laivai didžiausi ir kiekvienas su dubeltvaisis šriubais.

Artėnųjų žinių klauskite pas:

Hamburg-American Line

607 Boylston St., Boston, Mass. 45 Broadway, New York, N. Y. Arba pas vietos agentą.

LAIVAKORTĖS pigiausios ir patarnavimas geriausias. Pasazieriai gali važiuoti be būnės, nes jų gyvastis geria yra apsaugota, negu ant žemės.

Taipgi mūsų kompanijos laivai išplaukia iš New York, Philadelphia ir Baltimore tiesiog į Hamburgą.

Artėnųjų žinių klauskite pas: Hamburg-American Line

607 Boylston St., Boston, Mass. 45 Broadway, New York, N. Y. Arba pas vietos agentą.

Hamburg American Linija.

KLAUSYK MANO ŽODŽIO!

Ateik pirkti vyriškų apdrėdų, k. t. skrybėlių, marškinių, kalnierių ir t. t. Pas mane tavoras geras ir kainos pigios.

K. LIUTKUS

131 Grand St., BROOKLYN, N. Y. (Art Berry St.)

Ar skaitai

"Rankpelni?"

Jeigu ne, tai tuojaus išsirašyk. "Rankpelnis" yra darbininkų laikraštis, leidžiamas Lietuvių Socialistų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje.

"Rankpelni" telpa naudingi straipsniai, apysakos, eilės, žinios iš viso pasaulio ir kt.

Išsirašydami "Rankpelni" Tu, Skaitytojai, gausi daug naudingų darbų; turėsi smagų laikraštį ir pareisi darbininkų reikalus.

"Rankpelnis" eina kas dvi savaiti. "Rankpelnis" prenumerata pigi: metams 1 dol., pusė metų 50 centų. Pažairėjimui siunčiame vieną numerį dykai.

Išpirk Money Orderį ir siųsk šiuo adresu:

"RANKPELNIS", 76 MAIN STR., BELSHILL, SCOTLAND.

Parsiduoda vištų farma

\$100 ant rankos, \$14 kas mėnesis. Moteriai turi būtinai parduoti savo namą, turintį 6 kambarius. Prie namo didelis gabalus žemės arti stoties ir karo, netoli žemės miesto, užtektinai darbo. Dykai tikėtai visiems, kurie nori apžiūrėti. Savastis gvarantuota.

F. GALDYS, 395 Bridge Street, Brooklyn, N. Y.

FARMOS! FARMOS!

Turiu ant pardavimo farmų didžiausioj Lietuvių Kolonijoj, kur yra 210 lietuvių fermerių. Ta kolonija randasi Michigan valstijoj, Lake Mason ir Manitowish paviuose, emė randasi prie pat geležinkelio ir arti portav miestų ir miestelių. Turiu daug neisdirbtos žemės ant pardavimo ir visokio didumo farmų; prekė nuo 9 iki \$25 už akėr. Taipgi turiu farmų su garais ir prastais būdais, sodais ir be sodų; prekė, taipgi, pagal gerumą būdiniui ir įtaisymų, nuo \$5 iki \$75 už akėr. Išpaždžių reikia įmokėti suvis mažą sumą pinigų, o likusia palauksime nuo 6 iki 10 metų. Žemė yra geriausia, galima pasirinkti, kokios tik nori: lygus lauko su mažoms kalvukėmis, palei upelius ir palei žuvingus ežerus, oras kuosveikinas, vanduo kuogeringas ir lengvai gaunamas, jauti užauga visoki. Rašykite tuojau, o gausite dovanai mapą ir knygutę ir kitokią literatūrą, kur rasi aiškiai ir teisingai aprašyta apie žemę ir visos kolonijos padėjimą. Atvažiuokit tuoj, kol nepabrango žemė. Kaip pirkti ant paduoto adreso, tuoj išlėps iš treino telefonuk pas mane, nes aš iš treino telefonuk pas mane, nes aš gyvenu ant farmos. Gaveva žinla, tuoj prisišiu su automobiliu ant dipo ar į hotelį, paaisiu jus ir aprodysiu visą žemę, iš kurios galėsite pasirinkti pagal savo norą. Adresas:

ANTON KIEDIS, Peacock, Lake County, Michigan

ANT PARDAVIMO.

Pajieškau kostumierį barberių ir noriu parduoti savo barzdaskutylką. Kas norėtų pirkti, tai pasiskubinkite, nes labai gera progą. Būznis išdirbtas ir labai geroj vietoj. Pinigų ant nedėlios padaro po 70 ir 80 dolerių. Yra 8 skatanti kėslai ir vienas bolinis stalas. Barberiai gali gerai išmokti boliną grajiti. Taipgi yra maudynės su karštu vandeniu. Dang žmonių ateina maudyti po 3 ir 4 dolerius ant dienos.

Jeigu atsiirastų geras pusininkas, meldžiū tuojaus atsišaukti.

D. GALINIS, 224 Broadway, So. Boston, Mass.

"PIRMYN"

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.

Jei norite aiškiai suprasti darbininkų klesos gyvenimo ir judėjimo reikalus; jei norite sekti šios šalies politiką ir turėti žinių iš viso pasaulio kraštų; jei norite apsauginti su visuomenės ir gamtos mokslų klausimais,—tai užsirašykite laikraštį "PIRMYN".

Prenumerata metams: Suvienuose Valstijose \$1.50 Užsieniuose \$2.00

"PIRMYN"

748 W. Lexington st., Baltimore, Md.

"Laisvės" Redakcijoj galima gauti šios knygos.

Centstakavo Kiktoriusas Slaptybės arba kruvinai Domazo Maccho darbai. Su paveikalais. 15c.

JEZAUS DRAUGIJA arba Jesujitai 10c.

LIAUDIES DAINOS 15c.

MOKSLAS RANKINYSTES arba kaip pažinti žmogaus praeitį ir ateitį. 15c.

LEKCIJOS apie atskirimą ženkli. 15c.

VADOVAVS Keliaujantiems į Ameriką ir iškeliaujantiems 15c.

PASLAPTIS. Puiki dialogų ir monologų rinkinys. 15c.

REVOLUCIJOS ATBALSIAI. Daini apasakimėlis iš revoliucijos laikų. 15c.

PRASIKALTIMAI ir prasikalčiai. 10c.

"PASAUILI RATAS" 25c.

"AUDEJAI". Puikus veikalas. 50c.

"KAS IŠGANYS LIAUDĮ" 50c.

"GIEDROS KALENDORIUS" 15c.

"SOCIALDEMOKRATŲ MOKSLO" 20c.

"PAMATAI" 20c.

"GREICIAUSIAS PAMOKINIMAS ANGLISKOS KALBOS" 25c.

"DARBAS" puikiausias Zolo romanas. Kaina 75c.

"NAUJOS kantičkos arba politiškos giesmės" 30c.

"GRUVĖSIUOSE". Jasiukaitis apysakė 15c.

E. STEPONAIČIO RAŠTAI 1.00

ŽENYBA ir žmogaus gyvenimo siekinys 10c.

"PIGIAUSIAS ir geriausias darbininko pragyvenimas" 10c.

"GYVENIMO BANGA" 15c.

Reikalaudami knygų, rašykite sekančių adresu:

"LAISVĖ", 183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

PUIKI DOVANA

SU NAUJAIŠ METAIS, KNYGA SVEIKATOS bei naujausio mokslo ir t. t. reiki daryti apsigyti, taip pat ir kur greit išsigydyti, lygtai ta knyga

"DAKTARAS"

parodo, kaip nuo ligų apsisaugoti.

ŠITOJ KNYGOJ "DAKTARAS" netik pamokina kaip ir kur nuo visokių ligų gerai išsigydyti, bet taip pat labai gražiai, kaip tikras tėvas pamokina ir kaip nuo visokių ligų apsisaugoti.

KNYGOJ "KAKTARAS" labai daug aprašo apie vyrių ir moterų dorą bei moraliką lytišką gyvenimą ir aiškiai, atvirai bei išdėtinę, jog kiekvienas po visko negali atrasti. Šita knyga kiekvienam užaugusiam vyrai ir moterėi labai reikalinga turėti, kad žinotų kaip ir ką daryti, seniams ir jauniems ir kaip laimingai gyventi. Čia viską negalima aprašyti, bet tik perskačius knygą atrastie.

ŠITA KNYGA iliustruota puikiais moksliniais paveikslais ir apie žmogaus kūno sudarymo su visokiomis paslaptimis užaugusius žmonėms tinka.

YPATINGAI sergauti, nusilpę, sukilę, pasigudinę jaunystės klaidų ir vargūni visokiomis, kaip paprastomis šviežiomis telp užsienėjusioms ligoms, šioje knygoje atrastie tiktą dorą.

Jei sergi ant kokios nors ligos, tai pirmiau ne kaip kreipsis prie kokio nors gydytojaus, arba vartosi liekanas, reikia perskaityti knygą "Daktaras", nes didieji daugybės žmonių, kurie tik perskaityti šią knygą, išgydė.

TODĖL, kad ta knyga dėl labo visuomenės išdėta, tai kiekvienas ją apturės VISA DOVANA, kuris tik atgys keletą stampų už prisipaštinę.

REIKALIAUK DAR SIANDIEN, iškerpant šią apgarinimą ir adresuok teip:

The Philadelphia M. Clinic, 1117 Walnut st., PHILADELPHIA, PA.

TĖMYKIT VYRAI IR MOTERJ! Kad sergi, jaučiesi koki nors nesveikumą ir reikalauji gero, teisingos pagalbos, kad trumpam laike galėtum išgydyti, tai atsiunsk prie Profesionalio Daktaro, Ph. M. Klinikos lietuviškoj kalboj. Rašyk arba ateik.

OFISO VALANDOS KASDIEN nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Nedėlion 11.3 o utarninė ir pėntynioj vakare nuo 6 iki 8.

"PIRMYN"

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.

Jei norite aiškiai suprasti darbininkų klesos gyvenimo ir judėjimo reikalus; jei norite sekti šios šalies politiką ir turėti žinių iš viso pasaulio kraštų; jei norite apsauginti su visuomenės ir gamtos mokslų klausimais,—tai užsirašykite laikraštį "PIRMYN".

Prenumerata metams: Suvienuose Valstijose \$1.50 Užsieniuose \$2.00

"PIRMYN"

748 W. Lexington st., Baltimore, Md.

SANATORIUM

Dr. Ignotas Stankus, 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Pirmutinio Lietuvių Daktaro, kuris įrengė savo ločną ligonbutį.

Gydo visokias ligas vyrių, moterų ir vaikų ir daro operacijas.

Dr. Ignotas Stankus, po užbaigimui reguliariško daktaro mokslo sieitvikaime Indianaos Universitete, po spurtijoni diplomos, vaiviao mokinis į New York Post Graduate Medical School and Hospital kurie yra net didžiausia medicinos moksloine visoje pasaulyje. Čion specialiai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ir užkrečiamas ligas.

1888 ligas Teipgi Ignotas Stankus buvo misioneris daktaras miesto Indianapolis, Ind., kur praktikojo dienomis ir naktimis po hospitalų dispensarės. Dabar jau kelintais metais kaip daktaras Ignotas Stankus užsidėjo savo ločną ligonbutį ant puikiausios gatvės Philadelphiaje po numeriu: 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Prieš šitą namą, daktaras Stankus turi ligonbutį ir vaikių ligonbutį.

Ignotas Stankus, M. D.

Turi daugybę padkavonių už išgydymą nuo visokių ligų vyrių, moterų ir vaikų.

Daktaras Ignotas Stankus paraišo daktariskų knygų apie džiolių, o neūlę paraišo apie visas ligas ir išties po vardu Knyga Medicinos. Dabartinė ta knyga yra labai naudinga dėl sergančių kaip tikrai ir teisingai gydytis, o sveikoms kaip nuo tos pavojingos ligos apsisaugoti. Kaina tos knygos 25c. Pien galima prisigauti pačios ženkliuotis (stemplom). Visuomet reik kreiptis tiesiog į Daktaro Stankaus ligonbutį ant šito adreso:

Dr. Ignotas Stankus, 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Akušerka

Pabaigus kursą Woman's Medical College, Boston, Mass.

Pasikvinkite atlikti savo darbą prie gimdymo, taip pat autioka visokias rodas ir pagelba invaizore ir steru ločne.

F. Stropiene, 6 Loring st., SO. BOSTON, MASS.